

Digivõrkude õigusakt (EL määruse eelnõu COM(2026) 16)

Otsuse ettepanek koordinatsioonikogule

Kujundada seisukoht

Kaasvastutaja sisendi tähtpäev 13.03.2026

KOKi esitamise tähtpäev 25.03.2026

VV esitamise tähtpäev 02.04.2026

Peavastutaja Justiits- ja digiministeerium,

Kaasvastutajad Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium, Kaitseministeerium, Kliimaministeerium, Rahandusministeerium, Siseministeerium, Välisministeerium, Riigikantselei JRKB.

Ettepaneku selgitus: Digivõrkude õigusakti eesmärk on ajakohastada, lihtsustada ja ühtlustada ühenduvusvõrke käsitlevaid ELi õigusnorme, et luua ettevõtjatele tingimused investeerimiseks kõrgtehnoloogiliste kiudoptiliste ja mobiilsidevõrkude kasutuselevõttu. Suure läbilaskevõimega võrgud võimaldavad kasutada uuenduslikku tehnoloogiat nagu tehisintellekt ja pilvandmetöötlus. Digivõrkude õigusakti ettepanek asendab 2018. aasta ELi elektroonilise side seadustiku.

Seisukoha valitsusse toomise alus ja põhjendus

Algatuse reguleerimisala nõuab vastavalt Eesti Vabariigi põhiseadusele seaduse või Riigikogu otsuse vastuvõtmist, muutmist või kehtetuks tunnistamist (RKKTS § 152¹ lg 1 p 1);

Algatuse vastuvõtmisega kaasneks oluline majanduslik või sotsiaalne mõju (RKKTS § 152¹ lg 1 p 2);

Sisukokkuvõte

Ühtse turu tugevdamine ühenduvuse soodustamiseks

Ettepaneku eesmärk on luua toimiv ELi ühtne turg, ühtlustades eeskirju ja hõlbustades piiriülest äritegevust, et motiveerida ettevõtjaid laienema, kasvama ja uuendusi tegema. Selle võimaldamiseks on digivõrkude õigusakti ettepaneku eesmärk:

- hõlbustada äriühingutel teenuste osutamist kogu ELis, olles samal ajal kohustatud end registreerima ainult ühes liikmesriigis;

- stimuleerida üleeuroopaliste satelliitsideteenuste loomist, luues ELi tasandil spektrilubade andmise raamistikku;
- suurendada riiklike spektrilubade andmise regulatiivset järjepidevust, andes ettevõtjatele pikema kestusega spektrilitsentsid ja muutes litsentsid prognoositavuse suurendamiseks vähemalt pikendatavaks;
- tagada kogu olemasoleva spektri kasutamine, muutes spektri ühiskasutuse ettevõtjate vahel tavalisemaks (põhimõttel „kasuta või jaga“), ja
- võtta kasutusele vabatahtlik koostöömehhanism ühenduvuse pakkujate ja muude asjaosaliste, näiteks sisurakenduste ja pilveteenuste pakkujate vahel.

Üleminek täiustatud ühenduvusvõrkudele

Vananenud vaskvõrgud ei vasta eesmärgile teha uuenduslikud tehnoloogiad kogu ELis laialdaselt kättesaadavaks. Digivõrkude õigusaktiga kehtestatakse kohustuslikud riiklikud üleminekukavad, et tagada täiustatud ühenduvusvõrkudele üleminek aastatel 2030–2035. Liikmesriigid peavad esitama oma riiklikud kavad 2029. aastal. Protsessiga kaasnevad kaitsemeetmed tarbijate kaitsmiseks, nagu selge ja õigeaegne teave väljalülitamise kohta ja teenuste järjepidevuse tagamine.

Lihtsustamine ja investeerimine

Digivõrkude õigusaktiga ajakohastatakse õiguslikku raamistikku, vähendatakse halduskoormust ja aruandekohustust nii, et äriühingud saaksid suunata oma vahendid investeringutesse ja innovatsiooni. Eesmärk on muuta ettevõtjatevahelised suhted paindlikumaks, säilitades samas tarbijakaitse kõrge taseme.

Turvaline ja vastupidav ühenduvus

Ettepanekuga parandatakse võrgu turvalisust ja vastupidavust piirates sõltuvusi ühendatuse ökosüsteemis ja soovitakse edendada koostööd ELi tasandil. Ettepanekuga kehtestatakse ELi valmisoleku kava kriiside, kaasa arvatud loodusõnnetuste ja võrkudele suunatud välisrünakute puhuks. Peale selle lisatakse üle-euroopalise satelliitside valimise ühisesse mehhanismi kriteeriumid, mis keskenduvad kaitsele ja vastupidavusele.

Võrgu neutraalsuse kaitsmine uuenduslike teenuste puhul

Ettepanek säilitab võrgu neutraalsuse põhimõtted. Sellega kehtestatakse mehhanism, mis selgitab avatud interneti reegleid innovaatiliste teenuste jaoks, et suurendada õigusselgust, ning vabatahtlik koostöömehhanism ökosüsteemi osalistele IP-ühenduvuse, liikluse tõhususe ja muude esilekerkivate valdkondade küsimustes.

Kas EL algatus reguleerib karistusi või haldustrahve? Jah

Kas nähakse ette uue asutuse loomine (järelvalvelised või muud asutused)? Jah
Vajab selgitamist.

Kas lahenduse rakendamine vajab IT-arendusi? Jah
Vajab selgitamist.

Mõju ja sihtrühm

Hinnata algatusega kaasnevat mõju.

Kaasamine

Kaasata algatusega seonduvad huvirühmad.